

Використані джерела:

1. Статистичний щорічник України за 1995 рік / Міністерство статистики України ; відп. за випуск В. В. Самченко. – К. : Техніка, 1996. – 576 с.
2. Методологія забезпечення управління об'єктами державної власності / Міністерство економіки України – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=36252&stind=11

Аннотація

В статті досліджується проблема виконання державною власністю соціальної функції в економіці України, визначаються напрямки виконання цієї функції через виробництво суспільних благ, збереження соціальної інфраструктури державними підприємствами, забезпечення зайнятості, робляться висновки про невідповідність скорочення частки державної власності в національній економіці цілям вирішення соціальних проблем.

Annotation

In the article the problem of implementation of social function a public domain is investigated in the economy of Ukraine, directions of implementation are determined by her to this function through the production of public benefits, maintenance of social infrastructure, providing of employment, state enterprises, drawn conclusion about disparity of reduction of part of public domain in a home economy to the aim of decision of social problems.

УДК 336 (477)

Седляр М. О.

ПРОБЛЕМИ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Інноваційна модель розвитку економіки України на даний момент являється тим напрямком, який здатен зрушити з місця процеси якісних структурних перетворень в державі. Вона може дозволити нашій країні збільшити темпи зростання ВВП, підвищити соціальні стандарти життя населення, якісно змінити структуру експорту продукції тощо. Про її важливість вже сказано та написано багато. Однак однією із головних перешкод, які стоять на шляху її впровадження в Україні являється фінансова складова. Саме вирішення проблеми пошуку капіталу для фінансування інноваційного розвитку (в першу чергу наукомісткого та ризикованого виробництва) дозволить анулювати ряд негараздів у даному напрямку.

Особлива роль у вирішенні проблеми фінансування інновацій належить венчурному капіталі, який в розвинених країнах являється потужним ресурсом, чинником, який допомагає розвиватися ризиковому інноваційно-направленому бізнесу. Саме венчурний капітал дозволяє розвивати ті напрямки, які звичайні фінансові інститути через можливість економічних втрат від такого інвестування ніколи не профінансують. Тож, як бачимо, проблема венчурного фінансування та пошуку шляхів його збільшення, аналіз головних проблем, що заважають функціонуванню венчурних фондів являється надзвичайно актуальною, яка потребує глибокого та детального дослідження.

Висвітленню проблем венчурного фінансування інноваційного розвитку присвячується велика кількість наукових публікацій, що свідчить про актуальність даної проблематики та зацікавленість у використанні даного інструменту для здійснення якісних трансформацій у суспільстві. Зокрема, розгляд теоретичних та практичних аспектів проблеми венчурного фінансування здійснюється такими вітчизняними та зарубіжними науковцями: Г. Андросчук, О. Головінов, О. Горілей, В. Денисюк, Н. Дучинська, Ю. Жорнокута, І. Костенок, О. Красовська, І. Кузнецова, О. Лапко, О. Мертенс, М. Москвін, А. Нікконен, О. Охріменко, Н. Пікуліна, О. Плотнікова, В. Савчук, В. Семиноженко, І. Скоблякова, Т. Цихан, В. Чабан, А. Шевцов, З. Янченко, О. Ястремський та ін.

Незважаючи на детальне висвітлення багатьох питань у сфері венчурного фінансування, принципи інноваційного розвитку передбачають постійне відслідковування змін господарювання та діяльності венчурних фондів та інших організацій, пов'язаних із оборотом венчурного капіталу з метою вчасного реагування та розробки адекватних заходів, направлених на вирішення важливих та актуальних проблем залучення фінансових ресурсів в систему інноваційного розвитку України.

Метою статті являється визначення проблем у сфері венчурного фінансування, які стримують в Україні процес трансформації економіки в бік формування інноваційної моделі розвитку

Процес впровадження інновацій пов'язаний із інвестиційною діяльністю, в якій ризикове (венчурне) фінансування відіграє одну з найважливіших ролей. Одним із таких джерел виступає венчурний капітал. Поняття "венчур" ("venture") у перекладі з англійської означає "ризик", "ризиковане починання", "ризикове підприємство" тощо. За англійською термінологією його ще називають "венчурним".

Головною ознакою венчурного фінансування є те, що його гарантії не є вирішальними. Більш важливим є наявність привабливої ідеї, яка б несла в собі інноваційний зміст, а також наявність професійного менеджменту, здатного довести ідею до її реалізації [1].

Однак в Україні існують негаразди в напрямку діяльності венчурних фондів в сфері реалізації інноваційного вектору розвитку.

Таблиця 1

Показники кількісного зростання інвестиційних фондів за видами [2]

Період	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Кількість, од.						
Венчурні	218	457	681	740	827	867
Невенчурні	66	120	207	245	268	258
Разом	284	577	888	985	1095	1125
Структура, %						
Венчурні	76,8	79,2	76,7	75,1	75,5	77,1
Невенчурні	23,2	20,8	23,3	24,9	24,5	22,9
Разом	100	100	100	100	100	100

Як видно із даних таблиці 1, кількість венчурних фондів, які відіграють одну із ключових ролей при просуванні інновацій на ринок у розвинених країнах, в нашій державі зростає в кількісному виразі. За останні шість років їх кількість зросла на чверть. Таку ж саму динаміку показують і не венчурні фонди. Здавалося б, що ситуація задовільна – інноваційна інфраструктура, що пов'язана із фінансуванням інноваційних розробок, створюється, їх кількість постійно зростає і ми рухаємося в правильному напрямку. Однак чомусь зовсім не відчувається та не спостерігається їх активність в економіці України, так само як і не відчувають інноватори фінансові ресурси, які мали б надавати як венчурні, так і звичайні інвестиційні фонди.

Проблема полягає в тому, що структури то створюються, однак не діють у потрібному напрямку та не мають стимулюючого ефекту. Не спостерігається їх залучення до інноваційного процесу. Точніше вони направляють власні ресурси не на інноваційні потреби, а на іншу (не зрозуміло яку) діяльність. Вони надають перевагу коротко- та середньостроковим операціям із фінансовими активами, і мало "цікавляться" сферою високих технологій.

Якщо подивитися на галузеву структуру інвестування венчурних фондів, то можна побачити, що вони зовсім не сприяють побудові інноваційної моделі розвитку. Тим більше, галузь, в яку спрямовуються основна частина коштів, не визначена (тобто віднесена до категорії "інші галузі"), що можна побачити в таблиці 2.

Таблиця 2

Галузева структура інвестування венчурними фондами [2]

Галузь інвестування	Питома вага, %		
	2007	2008	2009
Фінанси	7,83	4,04	5,22
Технології	0,01	0,01	-
Сировинні матеріали	4,08	3,88	2,52
Комунальні послуги	0,54	0,92	2,33
Промисловість	6,66	5,6	3,67
Споживчі послуги	4,7	3,01	2,01
Споживчі товари	7,67	5,86	5,8
Нафта і газ	0,03	0,01	-
Медицина	0,3	0,35	-
Змішана	4,6	5,08	4,1
Інші	63,58	71,24	74,36
Разом	100	100	100

Примітка. Починаючи з 2010 року дані не відображаються Українською Асоціацією Інвестиційного Бізнесу

Дані таблиці тільки підтверджують тезу про те, що венчурні фонди в Україні головною своєю ціллю бачать не інновації, розвиток промисловості, високих технологій, а використовуються для задоволення потреб, які мало пов'язані із функцією зниження ризиків.

Висновки. Венчурний капітал та його використання в сфері фінансування потенцій інноваційного розвитку може стати ефективним каталізатором змін в економіці України. Враховуючи те, що венчурне підприємництво все ж таки перебуває на стадії свого становлення у вітчизняній національній системі, воно, маючи в собі значний потенціал росту, здатне вирішити надважливу проблему залучення фінансових ресурсів у сферу ризикового інноваційного бізнесу, чим може допомогти утвердженню в нашій державі сучасної інноваційної моделі розвитку економіки.

Використана література:

1. Кривенко Л. В. Роль венчурного фінансування в активізації інноваційної діяльності: світовий досвід та українські реалії [Електронний ресурс] / Л. В. Кривенко, В. М. Милашенко // Проблеми і перспективи розвитку банківської

2. Українська Асоціація Інвестиційного Бізнесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uaib.com.ua>.

Аннотація

В статье рассматриваются проблемы венчурного финансирования, которые тормозят развитие инновационной сферы, анализируются некоторые аспекты деятельности инвестиционных фондов.

Annotation

The article deals with the problems of venture funding, which inhibit the development of the innovation sector, analyzes some aspects of the investment funds.

УДК 378.016:/330.101:005.52/

Хом'яков Л. К.

ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ В КУРСІ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Порівняльний аналіз є фундаментальним методом аналізу народного господарства в контексті світової економіки. В статті розглядається його зміст, значення й проблеми, породжені новітніми тенденціями в його методології, зокрема, у системі показників.

В СРСР він використовувався як на рівні підприємств (мікро), так і на рівні народного господарства в цілому (макро), але з великими обмеженнями і замовчуваннями. Базою порівняння служили, в основному, плани виробництва продукції. На мікрорівні співставлення результатів роботи підприємства проводилося також із середніми та (рідше) найкращими показниками підприємств галузі.

На макрорівні, однак, допускалося лише порівняння результатів роботи народного господарства із державними планами. Спроби порівняння результатів, особливо якісних показників, таких як продуктивність праці чи рівень споживання громадян СРСР, із відповідними показниками капіталістичних країн при сталінському режимі суворо каралися. Пізніше вони, як правило, фальсифікувалися.

Це було одним із суттєвих факторів застою, згодом, стрімкого відставання від Заходу і, зрештою, краху радянської економічної та політичної системи.

Що ж являє собою порівняльний аналіз з точки зору економічної теорії й вимог практики сучасного глобалізованого світу?

Порівняльний аналіз – це дієвий інструмент організації і управління народним господарством у всіх країнах світу.

Дві важливих функції, без виконання яких неможливо уявити успішну макрополітику, покладено на нього.

Перша: служити методом діагностики існуючого стану економіки даної країни в контексті світової економіки.

Друга: створити і оновлювати систему міжнародних соціально-економічних стандартів і бути одним із каталізаторів творчих пошуків, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності економіки країни. І тому роль порівняльного аналізу важлива і незамінна.

Які ж особливості проявилися в методології порівняльного аналізу в останні 2-3 десятиліття? Розглянемо їх на матеріалі основних цілей макроекономічної політики сучасного світу.

Як відомо, першим номером тут іде ВВП чи ВВП, як основні показники економічного зростання. Порівняльний аналіз вимагає співставлення не просто ВВП різних країн, а ВВП per capita - тобто на душу населення. Для прикладу візьмемо п'ять країн-бувших сателітів СРСР і співставимо їх ВВП за ПКС, тис.\$/жителя за 2011 рік.[1; 2; 3].

Білорусь – 15.0

Естонія – 21.9

Литва – 20.4

Польща – 21.3

Україна – 7.3

За ПКС (паритет купівельної спроможності), який показує, скільки тих чи інших товарів можна купити за суму в національній валюті, скажімо, еквівалентну \$1000, у США і в іншій країні, Україна займає 40 місце в Європі (передостаннє; останнє-Молдова). Аналіз причин цього факту, цікавий сам по собі, не входить у завдання нашої статті.

Які ж методологічні принципи утвердилися у світовій теорії макроекономічного аналізу за останні десятиріччя? Зокрема, нас цікавить період після 1993 року, коли всі країни Заходу і Сходу повністю перейшли на систему моделей СНР – Систему національних рахунків і на відповідні методики аналізу. Коротко розглянемо їх.

Перший принцип: узгодження системи економічних показників, за допомогою яких плануються і